

W12-782

SPRAWOZDANIE

TOWARZYSTWA
PRZYJACIÓŁ
MŁODZIEŻY
AKADEMICKIEJ

za rok 1936

W A R S Z A W A

1937

C z y t a j c i e
Bibliotekę Komisji Studiów
T. P. M. A.

- Zeszyt 1.** O zatrudnieniu młodzieży kończącej studia wyższe. Adam Piasecki.
- Zeszyt 2.** Studia nad rynkiem pracy dla ludzi z wyższym wykształceniem. Referaty: Mieczysława Sobocińskiego — Podaż ludzi z wyższym wykształceniem. Dr. Wacława Brzezińskiego — O rekrutacji pracowników z wyższym wykształceniem do administracji państwowej i samorządowej. Tadeusza Czajkowskiego — Skład wykształceniowy pracowników umysłowych w Polsce.
- Zeszyt 3.** O zatrudnieniu ludzi z wyższym wykształceniem w gospodarce rolnej. Referaty: Szczęsnego Miklaszewskiego — Możliwości zatrudnienia w Polsce rolników i ogrodników z wyższym wykształceniem, Prof. Jana Kloski — Zatrudnienie leśników z wyższym wykształceniem, Alfredda Okołowicza — Zatrudnienie sił technicznych w reformie rolnej, inż. Kazimierza Mysłakowskiego — Udział inżynierów hydrotechników absolwentów Politechniki Warszawskiej i Lwowskiej w gospodarce wodno-melioracyjnej, Leona Waltera — Możliwości zatrudnienia lekarzy weterynaryjnych w Polsce.
- Zeszyt 4.** O opiece nad młodzieżą akademicką zagranicą. Referaty: Adama Piaseckiego — o Belgii, Mieczysława Sobocińskiego — O Niemczech.
- Zeszyt 5.** Siły łachowe z wyższym wykształceniem w elektrotechnice. Referat: Inż. Mieczysława Gajewskiego.
- Zeszyt 6.** Obecny stan zatrudnienia inżynierów i widoki na przyszłość. Referat Inż. Eugeniusza Górkiewicza.
- Zeszyt 7.** O zatrudnieniu chemików z wyższym wykształceniem. Referat dr. Antoniego Morawskiego

SKŁAD GŁÓWNY:
D O M
K S I A ̑ Z K I
P O L S K I E J

SPRAWOZDANIE

TOWARZYSTWA
PRZYJACIÓŁ
MŁODZIEŻY
AKADEMICKIEJ

za rok 1936

W A R S Z A W A
1937

N II 6w

z 21922
937409 II

k-22/4185
17.5 50,-

T R E Ś Ć

<i>Sprawozdanie ogólne</i>	Str. 5
<i>Sprawozdanie finansowe</i>	„ 13
1) <i>Bilans zamknięcia i rachunek działalności T.P.M.A. za r. 1936</i>	„ 23
2) <i>Sprawozdanie z działalności finansowej T.P.M.A. za r. 1936</i>	„ 25
3) <i>Bilans zamknięcia i rachunek działalności Sanatorium Akademickiego im. J. Piłsudskiego w Zakopanem</i>	„ 31
4) <i>Preliminarz T-za P.M.A. na r. 1937</i>	„ 33
<i>Organizacja i wytyczne działalności T.P.M.A.</i>	„ 34
<i>Władze T.P.M.A.</i>	„ 43

SPRAWOZDANIE OGÓLNE.

Rozpoczynający się rok 1936 nie zapowiadał się dla T. P. M. A. pomyślnie, spotęgowały się bowiem trudności materialne, a inne czynniki mające wpływ na działalność T-wa nie rokowały nadziei większej poprawy.

Skład Prezydium R. N. T-wa, po blisko dwuletniej pracy, na skutek przeniesień z Warszawy szeregu osób, musiał ulec zmianie, co nastąpiło na Radzie Naczelnej w dniu 1.III.1936 r. Ustąpili wówczas z prac w Prezydium: Prezes R. N. Min. Raczkiewicz, obydwaj Wiceprezesi Rektor Pieńkowski i Min. Jurkiewicz, oraz Sekretarz Generalny Dyr. Kawałkowski. W późniejszym czasie, a więc w terminie jesiennym ustąpili z Rady Naczelnej Rektorzy, zastąpieni przez nowoobраниch.

Taki stan rzeczy podyktował nam podział niniejszego sprawozdania na 3 okresy:

- I okres — styczeń i luty 1936 r.
- II „ — marzec — wrzesień 1936 r.
- III „ — październik — grudzień 1936 r.

W pierwszym okresie odbyły się trzy zebrania Prezydium R. N., w jednym z których wziął udział Minister W. R. i O. P., prof. dr. Wojciech Świętosławski.

Prace tego okresu charakteryzują przede wszystkim dążenia do ustabilizowania podstaw finansowych T.P.M.A., przygotowania sprawozdań z działalności r. 1935 oraz zebrania Rady Naczelnej i zmian personalnych. Zasadniczą sprawą jaką w tym okresie załatwiono było uzgodnienie z Ministrem W. R. i O. P. poglądów na działalność Towarzystwa i kwestia powołania Oddziałów Uczelnianych, jako organów T-wa dla spraw każdej uczelni.

Oddziały Uczelniane zgodnie ze statutem T-wa i opracowanymi regulaminami miały być komórką T. P. M. A. na uczelni dla nawiązania kontaktu z młodzieżą i zorganizowania racjonalnego rozdawnictwa pomocy. Po za tym Oddziały Uczelniane miały zorganizować Koła Lokalne Uczelniane, skupiające wychowanków szkoły jako członków T-wa.

Pomimo usiłowań Prezydium T-wa Oddziały Uczelniane nie powstały, a nieliczne, które zostały powołane nie przejawiały działalności.

W drugim okresie (marzec — wrzesień 1936 r.) odbyło się zebranie Rady Naczelnej w dniu 1.III.1936 r., cztery zebrania Prezydium R. N., konferencja Kierowników Biur Komitetów Wojewódzkich T. P. M. A. i Kierowników Opiek Zdrowotnych T-wa, oraz szereg zebrań ścisłego Prezydium R. N.

W tym okresie unormowane zostały prace T-wa, podzielone kompetencje pomiędzy Prezydium R. N. i Komitetami Wojewódzkimi, ustalone wytyczne, co do form i zakresu pomocy. Opracowane zostały również instrukcje rachunkowo-budżetowe T-wa, regulaminy kolonij letnich i korzystania z Sanatorium Akademickiego im. J. Piłsudskiego w Zakopanem.

Charakterystycznym dla tego okresu było zakończenie prac organizacyjnych T-wa, co wyraziło się w jednakowych sposobach i metodach działania Komitetów Wojewódzkich, ujednolicieniu rachunkowości, jednakowego podziału zakresu pomocy i wielu innych przejawach życia organizacyjnego.

Przy wprowadzeniu zmian w sposobie udzielania pomocy i w zakresie udzielania pomocy, Prezydium R. N. korzystało z doświadczenia wielu środowisk, wybierając sposób najkorzystniejszy dla sprawy i zostawiając Komitetom Wojewódzkim dużą swobodę i czas na przeprowadzenie procesu przystosowawczego. Ten system pracy Prezydium R. N., aczkolwiek b. powolny — pozwolił bez wstrząsów przeprowadzić reorganizację form i zakresu pomocy mło-

dzieży akademickiej, przy czym podkreślić musimy, że Komitety Wojewódzkie, które wykonały w całości zalecenia Prezydium R. N. zamknęły działalność 1936 r. bez większych trudności zarówno organizacyjnych, jak finansowych.

W okresie ostatnim, III-cim (październik — grudzień 1936 r.) odbyło się dnia 22.XI.1936 r. zebranie Rady Naczelnej, poprzedzone konferencją Prezydium R. N. z Rektorami, oraz 6 zebrań Prezydium R. N. Charakterystycznym dla tego okresu prac T-wa było częściowe uzgodnienie z nowoobranymi władzami szkół akademickich poglądów na sprawę pomocy młodzieży akademickiej.

Wyrazem prac tego okresu były uchwały Rady Naczelnej z dnia 22-go listopada 1936 r., które w całości cytujemy:

„Opieka nad akademikami jest podstawowym obowiązkiem Państwa. Wychowywanie i szkolenie współczesnych nam roczników ludzi z wyższym wykształceniem rozstrzygnięciem o poziomie kultury i o ideale rozwoju Narodu Polskiego. Minęły czasy, w których można było traktować opiekę nad młodzieżą uniwersytecką, jako filantropijne przedsięwzięcie. Dziś młodzież w większości rekrutuje się ze środowisk społecznych, które nie są w stanie pokrywać, związanych z wyższymi studiami kosztów. Potęgowanie zwartości Narodu wymaga by dostęp do warstwy inteligentnej, nie był zamknięty dla młodzieży, pochodzącej z warstw średnich i niższych, a wszyscy pragniemy by młodzież osiągała poziom nie tylko nauki, ale i kultury, odpowiadający szczytowym aspiracjom Narodu. Osiągnięcie tego celu zależy także w znacznym stopniu od strony materialnej. Dziś potrzebne jest napewno odpowiednie przystosowanie systemu opieki do warunków studiów, co jest jednak kwestią, wymagającą pewnego czasu. Natomiast sprawą niecierpiącą zwłoki jest postawienie odpowiednich środków na cele opieki nad młodzieżą: Środki, które dziś idą na ten cel, są niewspółmiernie małe i skazują wielki odłam mło-

dzieży na ciężką wegetację, co odbija się jak najszkodliwiej na całej psychice, kulturze i poziomie nauki młodzieży.

„Przecież od tego jaka młodzież wychodzi z uniwersytetów zależy poziom kultury i polot ducha całego Narodu.

„T.P.M.A. musi apelować do społeczeństwa i nie zaniedbać w dziedzinie pomocy młodzieży czynnika społecznego i ofiarności indywidualnej, ale trzeba sobie wyraźnie powiedzieć, że te źródła mogą być nie podstawą, a uzupełnieniem środków ze źródeł publicznych, używanych konsekwentnie, z planem na dalszą metę. W naszych warunkach społecznych pomoc młodzieży jest obowiązkową funkcją publiczną Państwa znaczenia pierwszorzędnego i znalezienie na ten cel stałych środków ze źródeł publicznych jest państwową koniecznością. Uważamy, że niezbędną jest stała pozycja w budżecie na pomoc młodzieży powierzona Towarzystwu, w wysokości znacznie wyższej niż te środki, które wydaje się obecnie na ten cel. Przy tym ta pozycja budżetowa winna być stałą, a nie zależną od wysokości wpływów, płynących z czesnego.

I. Rada Naczelna stwierdza, że owocna działalność T-wa P.M.A. jest zależna nietylko i wyłącznie od jego wysiłku organizacyjnego, lecz także od skoordynowania prac T-wa z władzami państwowymi i wyższych uczelni, oraz z samą młodzieżą.

W związku z tym, Rada Naczelna uznaje za konieczne przeprowadzenie podziału prac i kompetencji w zakresie akcji pomocy młodzieży akademickiej, pomiędzy T.P.M.A. i władzami wyższych uczelni, oraz ustalenie zakresu współdziałania młodzieży, jak następuje:

1. w zakresie pomocy mieszkaniowej i żywnościowej, kolonij wypoczynkowych i opieki zdrowotno-leczniczej, powiązanej z badaniami zdrowotnymi, oraz wychowania fizycznego T-wo planuje, a w porozumieniu z władzami wyższych uczelni organizuje i realizuje formy tej opieki w odniesieniu do ogółu, czy też do poszczególnych grup młodzieży (np. mieszkańców domów akademickich).

T-wo zarządza bezpośrednio własnym majątkiem, bądź oddaje go do użytku i zawiadywania uczelniom lub organizacjom samopomocowym młodzieży akademickiej.

2. Władze uczelniane udzielają pomocy na studia, na opłaty uczelniane, na ułatwienie życia i pracy poszczególnym studentom w formie doraźnych zapomóg, wspierają i nadzorują działalność samopomocowych stowarzyszeń studenckich, zgodnie z obowiązującymi ustawami oraz przedstawiają Komitetom Wojewódzkim budżety świadczeń na rzecz młodzieży swojej uczelni.

3. Młodzież akademicka: a) troszczy się o rozwój życia naukowego i kulturalno-towarzyskiego oraz sportowego, b) prowadzi uczelniane agendy stowarzyszeń, oraz związane z nimi instytucje, c) współpracuje przy kwalifikowaniu niezamożnych kolegów, przy ich staraniu się o pomoc.

II. Rada Naczelna uważa, iż podstawy finansowe dla akcji pomocy młodzieży akademickiej w zakresie T.P.M.A. powinny znaleźć się przede wszystkim:

1. w ofiarności społeczeństwa, zorganizowanego przede wszystkim w Kołach Lokalnych T-wa i w dotacjach fundacji społecznych.

2. w dotacjach państwowych, przewidzianych w budżecie.

3. w zasiłkach samorządowych, terytorialnych i gospodarczych.

4. w ofiarności instytucji handlowych, bankowych i przemysłowych.

5. w zwrotach niektórych świadczeń, udzielanych młodzieży akademickiej z funduszy T-wa i w dochodach z własnych imprez T-wa.

III. Rada Naczelna ustala zasadę, że ogół młodzieży korzysta tylko z ulg wyjednaných, a więc zniżek kolejowych, ulg w teatrach, sklepach i t. p., oraz ze świadczeń w agendach pomocy młodzieży, jak tanie domy i kuchnie akademickie, sanatoria, kolonie wypoczynkowe, pomoc zdro-

wotna, urządzenia sportowe i t. p., z pomocy zaś specjalnej, indywidualnej w formie stypendiów — pożyczek mieszkaniowych, bonów żywnościowych, ubraniowych i na zakup książek, zapomóg zdrowotnych i na pobyt w koloniach wypoczynkowych etc., korzystać mogą jedynie studenci rzeczywiście niezamożni i na pomoc istotnie zasługujący, wyróżniający się uzdolnieniami i postępami w studiach, oraz zaletami charakteru i zachowaniem zgodnym z dobrymi obyczajami.

IV. Rada Naczelna uważa za konieczne zorganizowanie rzeczowej kwalifikacji ubiegających się o pomoc indywidualną, opartej na bezstronnych danych o petencie, a mianowicie na: a) zaświadczeniu o stanie majątkowym, b) opinii władz wyższych uczelni, co do zdolności i postępów w studiach, c) zaświadczeniach Kół Lokalnych T-wa o stanie materialnym petenta i jego rodziny, d) opinii współkolegów, ze środowiska, w którym petent studiuje, bądź zamieszkuje.

V. Rada Naczelna uważa, że wszelka pomoc indywidualna, udzielana przez uczelnie i T-wo winna być rejestrowana i podlega po ukończeniu studiów w zasadzie zwrotowi.

Rada Naczelna poleca Prezydium R.N. w porozumieniu z Komisją Rektorów ustalić jakie świadczenia podlegają zwrotowi na rzecz Towarzystwa.

VI. Rada Naczelna uważa, iż po za opieką i pomocą materialną młodzieży akademickiej winno Towarzystwo podjąć inicjatywę zorganizowania i racjonalnego skoordynowania pośrednictwa pracy dla uzyskujących dyplomy szkół wyższych.

VII. Rada Naczelna przekazuje Prezydium T-wa zorganizowanie w porozumieniu z Komisją Rektorów bieżącej zbiórki na opłaty uczelniane."

Po scharakteryzowaniu prac T-wa w okresie 1936 r. omawiamy poniżej działalność finansową.

Tak więc dochody Towarzystwa w 1936 r. składały się:

1) z pozostałości sald Kom. Woj. z poprzedniego okresu gospodarczego, które wynosiły zł. 176.291.75 i stanowiły sumy, które nie zostały w roku budżetowym 1935 rozdysponowane.

2) ze składek członkowskich od około 8 tysięcy członków zrzeszonych w 210 Kołach Lokalnych T-wa, co przyniosło zł. 31.878.80 dochodu.

Akcja jednania członków Towarzystwa postępuje niezmiernie powoli, a przyczyną takiego stanu rzeczy jest olbrzymie obciążenie ofiarności publicznej i postawienie przez Rząd R. P. na pierwszym planie zbiórki na pomoc zimową i fundusz obrony narodowej.

W tym stanie rzeczy Towarzystwo w pierwszym rzędzie apeluje o ofiarność do tej części społeczeństwa, która ma wyższe wykształcenie;

3) z darowizn i ofiar zebranych staraniem Prezydium R.N. i Komitetów Wojewódzkich T-wa osiągnięto zł. 378.036.36. Na sumę tę składają się subwencje: Min. Opieki Społecznej zł. 31.200.—, Min. Spraw Wewnętrznych zł. 8.000.—, Ministerstwa Komunikacji zł. 2.000.—. Ofiary: banków: zł. 28.600.—, Prezesa Rady Ministrów zł. 1.000.—, Marszałka Senatu zł. 300.— i inne zł. 12.615,14, książki i podręczniki za zł. 100.485.10 oraz zł. 193.836.12 zebrane staraniem Komitetów Wojewódzkich T.P.M.A.

4) z subwencji Ministerstwa W.R. i O.P. w sumie zł. 1.081.000.—, przekazywanych do dyspozycji T-wa w następujących terminach: w styczniu zł. 200.600.—, w kwietniu zł. 300.000.— i 41.000.—, w czerwcu zł. 10.000.— i zł. 199.400.—, w sierpniu zł. 30.000.—, we wrześniu złotych 130.000.— i w grudniu zł. 170.000.—;

5) z przedsiębiorstw T-wa zł. 73.767.10. Na pozycję tę składają się głównie dochody z tyt. opłat za świadczenia lekarskie;

6) ze zwrotu zapomóg udzielonych studentom, co uczyniło sumę zł. 11.942.75.

Całość dochodów T-wa w 1936 r. wyraziła się sumą zł. 1.752.916.76, w tym pozostałości z lat ubiegłych w sumie zł. 176.291.75, czyli, że rzeczywiste dochody 1936 r. wyniosły zł. 1.586.625.01, z której to sumy około złotych 500.000.— stanowią fundusze zebrane na terenie społecznym, poza subwencjami rządowymi.

Suma dochodów Towarzystwa w r. 1936 jest bardzo mała i niedostateczna na zaspokojenie potrzeb pomocy młodzieży akademickiej. Dochody T-wa za r. 1936 były mniejsze niż w r. 1935 o blisko złotych 200.000.—.

Złożyło się na to głównie zmniejszenie subwencji rządowych w pierwszym rządzie z Ministerstwa W.R. i O.P., bowiem pozycje dochodów społecznych T-wa wykazują znaczny wzrost.

Korzystając z okazji przedstawiamy poniżej plan finansowy pomocy młodzieży akademickiej, zawierający i uwzględniający najistotniejsze potrzeby młodzieży, — którego wykonanie wymagałoby znalezienia pokrycia na przeszło zł. 1.500.000.—.

Prezydium R. N. przedstawiło poniższe dane Panu Premierowi i Panu Wicepremierowi, jako Ministrowi Skarbu, z prośbą o uwzględnienie takiej pozycji w budżecie Państwa, otrzymało jednak odpowiedź odmowną.

ROCZNY PLAN FINANSOWY

niezbędnej pomocy młodzieży akademickiej w zakresie działalności T. P. M. A.

WPŁYWY

50.000 członków zwyczajnych a zł 6.—		zł 300.000.—	
1.000 członków wspierających a zł 36.—		<u>„ 36.000.—</u>	336.000.—
Imprezy i przedsiębiorstwa			30.000.—
Darowizny i ofiary			
Banki i przedsiębiorstwa	zł 120.000.—		
Fundacje:	„ 50.000.—		
Przemysł i handel	<u>„ 30.000.—</u>	„ 200.000.—	
Subwencje			
Ministerstwo W. R. i O. P.	„ 1.000.000.—		
Ministerstwo Opieki Społecznej	„ 60.000.—		
Inne Ministerstwa	<u>„ 10.000.—</u>	1.070.000.—	1.270.000.—
Zwroty zapomóg			<u>5.000.—</u>
	Razem .		1.641.000.—
Niedobór			<u>1.584.250.—</u>
	Ogółem .		<u>3.225.250.—</u>

WYDATKI

Pomoc wegetacyjna

zł 61.500.—

subwencje na inwest. w kuchniach stud. i pokrycie niedoborów, wynikających z konieczności wydawania tanich posiłków, licząc 10.— zł. od dziennej frekwencji.

Warszawa przy	2.300	obiad.	dzien.	a 10.—	zł 23.000.—
Lwów	„ 1.100	„	„	„	„ 11.000.—
Kraków	„ 1.200	„	„	„	„ 12.000.—
Poznań	„ 800	„	„	„	„ 8.000.—
Wilno	„ 500	„	„	„	„ 5.000.—
Lublin	„ 100	„	„	„	„ 1.000.—
Gdańsk	„ 150	„	„	„	„ 1.500.—

Bony obiadowe

„ 945.000.—

po 270 obiad. rocznie dla 10% mł. a 70 gr. na 1 stud.

Warszawa dla	2.000	stud.	540.000	obiad. roczn.	zł 378.000.—
Lwów	„ 1.000	„	270.000	„ „	„ 189.000.—

Do przeniesienia zł 567.000.—

zł 1.006.500.—

Z przeniesienia				zł 567.000.—	zł 1.006.500.—
Kraków	dla	800 stud.	216.000	obiad. roczn. „	151.200.—
Poznań	„	500 „	135.000	„ „ „	94.500.—
Wilno	„	550 „	148.500	„ „ „	103.950.—
Lublin	„	50 „	13.500	„ „ „	9.450.—
Łódź	„	30 „	8.100	„ „ „	5.670.—
Gdańsk	„	70 „	18.900	„ „ „	<u>13.230.—</u>

Pomoc mieszkaniowa — subwencje					„ 160.000.—
na remonty, inwestycje i renowacje inwentarza					
w domach istniejących, po zł 25.— roczn. na					
1 miejsce					
Warszawa	2.800	miejsc		zł 70.000.—	
Lwów	1.450	„		„ 36.250.—	
Kraków	1.200	„		„ 30.000.—	
Poznań	1.500	„		„ 12.500.—	
Wilno	300	„		„ 7.500.—	
Gdańsk	150	„		„ <u>3.750.—</u>	

Do przeniesienia zł 1.166.500.—

Z przeniesienia

zł 1.166.500.—

Pomoc mieszkaniowa — stypendia

,, 483.750.—

licząc dla 50% stud., mieszkających w Domach

Akadem. po zł 150.— rocznie

Warszawa 1.400 stud.

zł 210.000.—

Lwów 725 „

,, 108.750.—

Kraków 600 „

,, 90.000.—

Poznań 250 „

,, 37.500.—

Wilno 150 „

,, 22.500.—

Lublin 25 „

,, 3.750.—

Gdańsk 75 „

,, 11.250.—

Zapomogi na czesne, odzież i inne

5.000 stud. a zł 50.—

,, 250.000.—

Opieka zdrowotna

po zł 12.50 roczn. na 1 stud. przy 50.000 stud.

,, 625.000.—

Do przeniesienia

zł 2.525.250.—

Z przeniesienia		zł 2.525.250.—
Sanatorium w Zakopanem i zapomogi na domy zdrowia		„ 150.000.—
Kolonie letnie		
zpomogi dla 2.500 osób, po zł 50.—	zł 125.000.—	
na urządz. i remont 5.000 miejsc a 5.— zł	„ 25.000.—	„ 150.000.—
Sport i Wych. Fiz., 50.000 stud. a 4.— zł rocznie		„ 200.000.—
Akcja kulturalno-oświatowa		
50.000 stud. a 1.— zł rocznie		„ 50.000.—
R a z e m		zł 3.075.250.—
Koszta administr. 5% od sumy zł 3.000.000.—		„ 150.000.—
Ogółem wydatki		zł 3.225.250.—

Podkreślić musimy, że do czasu, gdy T-wo P. M. A. nie będzie rozporządzało środkami przynajmniej w granicach powyższego planu — pomoc młodzieży akademickiej nosić będzie charakter fragmentaryczny, jak to wynika z niżej podanego sprawozdania wydatków T-wa.

Wydatki T-wa w r. 1936 podzielone zostały na dwa działy: — Akcja pomocy młodzieży akademickiej i koszt administracyjny.

Na akcję pomocy młodzieży akademickiej wydatkowało T-wo w 1936 r. zł. 1.759.815.54 w tym:

1) na subwencje domom akademickim zł. 42.852.66. Pozycję tę stanowią zapomogi wypłacone domom akademickim na pokrycie usprawiedliwionych niedoborów gospodarczych, potanianie kosztów komornego i drobne remonty lub renowacje.

2) na stypendia mieszkaniowe zł. 106.408.46; są to pożyczki zwrotne po ukończeniu studiów wypłacone studentom na pokrycie częściowych lub całkowitych kosztów komornego w domach akademickich. Z pomocy tej korzystało około 1.000 mieszkańców domów akademickich;

3) na subwencje dla kuchen studenckich zł. 65.828.93; są to dotacje na budowę i renowację kuchen oraz w niewielu wypadkach na pokrycie usprawiedliwionych niedoborów gospodarczych;

4) na bony obiadowe zł. 117.323.99; są to obiady zakupione w stołowniach akademickich i rozdane studentom. Z tego rodzaju pomocy korzystało około 2500 studentów;

5) na zapomogi studentom i stowarzyszeniom samopomocowym zł. 381.495.41 są to przeważnie zapomogi na chesne, chociaż w niektórych środowiskach stowarzyszenia samopomocowe część otrzymanych subwencji obrócili na bony obiadowe i stypendia mieszkaniowe. Ze względu na to, iż w pozycji tej zawarte są zapomogi udzielone poszczególnym studentom bezpośrednio przez Komitety T-wa i za pośrednictwem stowarzyszeń samopomocowych — wykazanie dokładniejszej specyfikacji jest niemal niemożliwe.

Razem 5 powyższych punktów stanowi rozdział wydatków na pomoc wegetacyjną, która wyraziła się w roku 1936 sumą zł. 713.909.45.

Dział pomocy wegetacyjnej obsługony był w 1936 r. niedostatecznie, szczególne braki wykazuje pozycja pomocy mieszkaniowej i żywnościowej.

Znaczny odsetek młodzieży nie miał częstokroć obiadu i mieszkał w warunkach uniemożliwiających studia, gdyż domy akademickie nie mogą pomieścić całej niezamożnej młodzieży, dla której zbrakło funduszy na stypendia mieszkaniowe.

Jeżeli chodzi o zapomogi na chesne, to Towarzystwo stoi na stanowisku, że pomocą tą winny zająć się władze szkolne, które dysponując funduszami przeznaczonymi na odroczenia i zapomogi naukowe, koncentrowałyby całość akcji w swoim ręku. Pomoc finansowa stowarzyszeniom studenckim w nieokreślonej formie uważana była przez T-wo za niewłaściwą, gdyż nie gwarantowała racjonalnego spożytkowania funduszy w ramach ogólnego planu, a stwarzała częstokroć interwencyjną akcję pomocniczą, bądź na chesne, czym zajmowały się uczelnie, bądź na mieszkania i żywność, czym zajmowało się Towarzystwo. Taki stan rzeczy wprowadzał wielokrotne zadrażnienia utrudniające akcję pomocy młodzieży akademickiej.

Następnym działem wydatków jest opieka zdrowotna wraz z koloniami letnimi, na co w r. 1936 przeznaczono zł 838.302.77.

Ten dział wydatków obsługony jest naogół niemal wystarczająco. Towarzystwo dysponuje jednym Sanatorium w Zakopanem, dającym możność w chwili obecnej leczenia 100 studentów, po za tym Opieki Zdrowotne T-wa wykorzystują 2 domy posanatoryjne (Warszawa, Lwów), jedną kolonię w Mikuliczynie, oraz szereg przychodni i ambulatoriów.

Towarzystwo prowadzi w pierwszym rzędzie walkę z chorobami społecznymi wśród młodzieży akademickiej —

przede wszystkim gruźlicą i chorobami wenerycznymi, a poza tym staranną opieką i nadzorem sanitarnym otoczone są takie skupiska młodzieży jak domy akademickie i stółownie studenckie.

Stan zdrowia naszej młodzieży akademickiej naogół nie przedstawia się dobrze i mimo, iż T-wo na ten cel uruchomiło znaczne, jak na nasze możliwości fundusze — sytuacja wymaga dalszej uwagi i dalszych dość znacznych nakładów pieniężnych.

Utrzymanie zakładów dla chorych płucnych (Sanatorium w Zakopanem, Domy posanatoryjne, kolonie letnie) było konieczne, daje to bowiem możliwość szybkiego lokalizowania choroby i izolacji chorego,

W akcji tej szczególną rolę odgrywają domy akademickie dla zagrożonych gruźlicą, których za wyjątkiem Warszawy i Lwowa brak, oraz Sanatorium w Zakopanem, którego budowa musi być ukończona dla powiększenia miejsc o 80 łóżek, bowiem już obecnie brak miejsc, dla tych studentów, których tam na leczenie należy kierować. Jeżeli chodzi o Sanatorium w Zakopanem, to Prezydium R. N. usanowało finanse tej placówki i poczyniło kroki w celu uzyskania pożyczki zł 200.000.— na ukończenie budowy. Specjalna komisja rzeczoznawców wysłana do Zakopanego z ramienia Z. U. S. stwierdziła idealny stan zakładu i oszczędną gospodarkę.

Działalność i kosztą prowadzenia Sanatorium Akademickiego im. J. Piłsudskiego w Zakopanem ilustruje podany niżej bilans i rachunek działalności.

Uzupełnieniem dla Opieki Zdrowotnej były kolonie wypoczynkowe. na które T-wo w 1936 r. wydatkowało sumę zł. 82.738.46.

Kolonij letnich w 1936 r. zorganizowano 57, w tym nadmorskich 9, wysokogórskich 27, nizinnych 20 i jeden obóz wędrowny. Charakter sportowo-wypoczynkowy nosiło 47 kolonij, sportowy 1 kolonia, społeczno-oświatowy i nau-

łkowy 9 kolonij. Łączna ilość miejsc 3547, czas trwania od 1-go miesiąca do 2¹/₂.

W dziale „sport i wychowanie fizyczne” wydatkowano w 1936 r. zł 73.869.78, wszystko tyt. subwencji Akademickim Związkom Sportowym. Kontrolę nad celowością zużycia powyższych subwencji sprawował na skutek porozumienia z T. P. M. A. Państwowy Urząd Wychowania Fizycznego i Przysposobienia Wojskowego.

W dziale „Akcja kulturalno-oświatowa” wydatkowano zł 133.733.54, w tym zł 100.485.10 w podręcznikach akademickich, ofiarowanych T-wu. Pozostałe zł 33.248.44 stanowią subwencje na prowadzenie studenckich orkiestr, chórów oraz koszt wydawnictw propagandowych Komisji Studiów T-wa P. M. A.

Komisja Studiów T. P. M. A. w r. 1936 wydała drukiem następujące prace:

- Broszura** Nr. 1 — „O zatrudnieniu młodzieży kończącej wyższe studia”
- „ „ 2 — „Studia nad rynkiem pracy dla ludzi z wyższym wykształceniem”
- „ „ 3 — „O zatrudnieniu ludzi z wyższym wykształceniem w gospodarce rolnej i leśnej”
- „ „ 4 — „O opiece nad młodzieżą akademicką zagranicą”.
- „ „ 5 — „Siły fachowe z wyższym wykształceniem w elektrotechnice”
- „O sprawach akademickich do młodzieży szkół wyższych”

Prace te są pierwszą próbą rozpoznania rynków pracy dla młodzieży kończącej studia i cieszą się dużą popularnością i poczytnością.

Dział II wydatków T-wa stanowią koszty administracyjne, które w r. 1936 wyniosły zł 87.729.38 łącznie na wszystkich szczeblach organizacyjnych; stanowi to w stosunku do dochodów T-wa 5⁰/₀, do wydatków T-wa 4,75⁰/₀.

BILANS ZAMKNIĘCIA TOWARZYSTWA PRZYJACIÓŁ MŁODZIEŻY AKADEMICKIEJ
sporządzony na dzień 31 grudnia 1936 roku.

STAN CZYNNY.

L. p.	T R E Ś Ć	Prezydium R. N.	Komitety Wojewódzkie Uczelniane				
			Warszawa	Lwów	Kraków	Poznań	Wilno
1	Kasa	2.131.25	72.01	4.912.—	680.23	4.294.17	5.95
2	Banki	3.354.02	27.240.46	11.909.12	14.362.35	24.964.40	1.760.29
3	Ruchomości	3.281.57	1.348.—	22.223.43	7.052.03	10.—	230.05
4	Różni Dłużnicy	18.370.52	2.701.30	3.484.98	—	—	20.—
5	Papiery Procentowe	6.500.—	—	—	—	—	288.—
6	Dłużnicy z tyt. Zapomóg	10.096.50	—	53.067.96	68.724.70	19.257.30	7.784.50
7	Komitety Wojew. a) uczeln. 39.522.02 b) nieucz. 45.080.65	84.602.67	—	—	—	—	—
8	Prezydium R. N.	—	—	1.182.72	—	—	—
		128.336.53	31.361.77	96.780.21	90.819.31	48.525.87	10.088.79

Powsz. B-k Zw. w Polsce za depozyty 6.500.—

Księgowy
(Tadeusz Cybulski)

Skarbnik Generalny
(Stanisław Nowak)

STAN BIERNY.

L. p.	T R E Ś Ć	Prezydium R. N.	Komitety Wojewódzkie uczelniane				
			Warszawa	Lwów	Kraków	Poznań	Wilno
1	Rezerwy budżetowe	94.093.87	—	—	—	—	—
2	Fundusz Amortyz.	—	—	10.706.55	—	—	—
3	Różni wierzyciele	22.963.44	26.271.39	33.005.70	4.487.13	11.748.70	—
4	Zapomogi Zwrotne	10.096.50	—	53.067.96	68.724.70	19.257.30	7.784.20
5	Komitety Wojewódz.	1.182.72	—	—	—	—	—
6	Prezydium R. N.	—	2.090.38	—	17.607.48	17.519.87	2.304.29
		128.336.53	31.361.77	96.780.21	90.819.31	48.525.87	10.088.79

Pożyczka Konsolidac. w depozycie 6.500.—

Prezes
(Gen. Dr. Stefan Hubicki)

RACHUNEK DZIAŁALNOŚCI TOWARZYSTWA PRZYJACIÓŁ MŁODZIEŻY AKADEMICKIEJ

za rok 1936.

WYDATKI.

WPŁYWY.

Wydatki na akcję pomocy:				1. Pozostałości w Komitetach z 1935r.	176.291.75
na pomoc wegetacyjną	zł.	713.909.45		2. Wpływy w roku 1936	1.576.625.01
„ opiekę zdrowotną	„	838.302.77		3. Przenosi się nadwyżkę wydatków na rezerwy budżetowe	94.628.16
„ sport i wychow. fiz.	„	73.869.78			
„ akcję kult.-oświat.	„	133.733.54	1.759 815.54		
Wydatki na koszty admini- stracyjne:					
Personalne	zł.	58.854.81			
rzeczowe	„	28.874.57	87.729.38		
			1.847.544.92		1.847.544.92

Sprawozdanie z Działalności Finansowej Towarzystwa Przyjaciół Młodzieży Akademickiej za rok 1936.

W P Ł Y W Y.		
Pozostałości w Komitetach z 1935 r.		176.291.75
Składki członkowskie		31.878.80
Darowizny, ofiary, subwencje		378.036.36
Subwencje z Ministerstwa W.R. i O.P.		1.081.000 —
Imprezy i przedsiębiorstwa		73.767.10
Zwroty zapomóg		11.942,75
		1.752.916.76
W Y D A T K I:		
I. Akcja Pomocy Młodzieży Akademickiej		
A. Pomoc Wegetacyjna		
1. Pomoc mieszkaniowa—subwencje		
Prezydium Rady Naczelnej		
Komitet Wojewódzki — Warszawa	1.000.—	42.852.66
" " — Lwów	13.696.—	
" " — Kraków	21.220.66	
" " — Poznań	3.777.—	
" " — Wilno	160.—	
	3.000.—	
Pomoc mieszkaniowa — stypendia		
Prezydium Rady Naczelnej		
Komitet Wojewódzki — Warszawa	1.485.50	106.408.46
" " — Lwów	84.033.21	
" " — Poznań	8.435.—	
" " — Wilno	4.544.75	
" " — Łódź	6.660.—	
	1.250.—	
<i>Do przeniesienia</i>		
		149.261.12
		713.909.45

z przeniesienia . . .		149.261.12	713.909.45
2. Pomoc żywnościowa — subwencje		65.828.93	
Prezydium Rady Naczelnej	3.682.71		
Komitet Wojewódzki — Warszawa	39.760.42		
„ „ — Lwów	2.950.—		
„ „ — Kraków	6.500.—		
„ „ — Poznań	5.625.—		
„ „ — Wilno	6.103.98		
„ „ — Lublin	600.—		
„ „ — Stanisławów	606.82		
Pomoc żywnościowa — bony obiadowe		117.323.99	
Komitet Wojewódzki — Warszawa	67.612.44		
„ „ — Lwów	4.343.25		
„ „ — Poznań	23.253.30		
„ „ — Wilno	22.115.—		
3. Zapomogi na czesne, odzież i inne		381.495.41	
Prezydium Rady Naczelnej	22.715.80		
Komitet Wojewódzki — Warszawa	28.389.—		
„ „ — Lwów	113.019.61		
„ „ — Kraków	133.767.70		
„ „ — Poznań	11.203.80		
„ „ — Wilno	9.869.—		
„ „ — Łódź	3.155.—		
„ „ — Lublin	120.—		
„ „ — Brześć n/B.	815.—		
„ „ — Nowogródek	3.790.—		
„ „ — Katowice	49.273.50		
„ „ — Kielce	4.366.—		
„ „ — Toruń	1.011.—		
Do przeniesienia . . .			713.909.45

Z przeniesienia . . .

B. Opieka Zdrowotna**1. Porady lekarskie, ambulatorium, lekarstwa i szpitale**

Prezydium Rady Naczelnej	
Komitet Wojewódzki — Warszawa	
„ „ — Lwów	
„ „ — Kraków	
„ „ — Poznań	
„ „ — Wilno	

545.—
210.787.38
120.000.—
67.102.11
52.749.11
39.470.—

490.653.60

2. Leczenie klimatyczne

Prezydium Rady Naczelnej	
Komitet Wojewódzki — Warszawa	
„ „ — Lwów	
„ „ — Kraków	
„ „ — Poznań	
„ „ — Wilno	
„ „ — Łódź	
„ „ — Lublin	

120.995.42
68.957.20
22.803.11
25.049.73
13.767.32
13.187.93
100.—
50.—

264.910.71

3. Kolonie Letnie

Prezydium Rady Naczelnej	
Komitet Wojewódzki — Warszawa	
„ „ — Lwów	
„ „ — Kraków	
„ „ — Poznań	
„ „ — Wilno	
„ „ — Łódź	
„ „ — Lublin	

16.632.20
29.882.60
6.016.—
14.216.25
5.455.45
9.583.33
662.63
290.—

82.738.46

do przeniesienia

713.909.46

838.302.77

1.552.212.22

<i>Z przeniesienia . . .</i>			1.552.212.22
C. Sport i Wychowanie Fizyczne			73.869.78
Prezydium Rady Naczelnej		2.000.—	
Komitet Wojewódzki — Warszawa		15.600.—	
" " — Lwów		8.720.—	
" " — Kraków		13.800.—	
" " — Poznań		12.574.78	
" " — Wilno		19.450.—	
" " — Lublin		1.725.—	
D. Akcja kulturalno-oświatowa			133.733.54
Prezydium Rady Naczelnej		26.730.34	
Komitet Wojewódzki — Warszawa		57.384.70	
" " — Lwów		11.511.—	
" " — Kraków		4.436.—	
" " — Poznań		15.579.70	
" " — Wilno		12.431.80	
" " — Lublin		3.680.—	
" " — Łódź		1.480.—	
" " — Katowice		500.—	
II. Koszty administracyjne			87.729.38
Personalne i świadczenia socjalne		58.854.81	
Biuro Prezydium T. P. M. A.		24.518.13	
Komitet Wojewódzki — Warszawa		5.576.77	
" " — Lwów		12.095.96	
" " — Kraków		6.433.84	
" " — Poznań		4.626.48	
" " — Wilno		2.222.50	
<i>Do przeniesienia . . .</i>		55.473.68	58.854.81 1.847.544.92

<i>Z przeniesienia . . .</i>		55.473.68	58.854.81	1.847.544.92
Komitet Wojewódzki — Łódź		3.281.13		
„ „ — Nowogródek		50.—		
„ na woj. — Warszawskie		50.—		
rzeczowe:			28.874.57	
Biurowo Prezydium T.P.M.A.		10.198.41		
Komitet Wojewódzki — Warszawa		10.198.41		
„ „ — Lwów		4.606.79		
„ „ — Kraków		7.417.90		
„ „ — Poznań		2.425.40		
„ „ — Wilno		1.325.30		
„ „ — Łódź		494.47		
„ „ — Lublin		1.015.80		
„ „ — Brześć n/B.		136.13		
„ „ — Nowogródek		70.50		
„ „ — Stanisławów		147.18		
„ „ — Kielce		4 55		
„ na woj. — Warszawskie		454.19		
„ „ — Toruń		90.25		
„ „ — Białystok		485.95		
		1.75		
Ogółem wydatki:				1.847.544.92

**Bilans zamknięcia Sanatorium Akademickiego im. J. Piłsudskiego w Zakopanem
na dzień 31 grudnia 1936 r.**

A K T Y W A :

I. Gotówka:

w Kasie . . .	zł. 1.647.84	
w P.K.O. . . .	„ 1.862.22	
w Banku Podhalańskim . . .	„ 2.000.—	zł. 5.510.06

II. Dłużnicy:

A. Zobowiązania		
kuracjuszy	„	36.349.35
B. Instytucje za kuracjuszy	„	27.485.57
C. Różni	„	132.50
D. Budowa T-wa	„	46.481.26

III. Zapasy:

a) żywność . . .	zł. 5.413.20	
b) opał . . .	„ 2.704.—	
c) światło i prąd (żarów.) . . .	„ 150.—	
d) administracja . . .	„ 663.60	zł. 8.930.80

R a z e m : zł. 124.889.54

P A S S Y W A ;

A. Nadpłaty:

1) byłych kuracjuszy . . .	zł. 1.424.62	
2) kuracjuszy w Zakładzie . . .	„ 1.676.95	zł. 3.101.57

B. Nadpłata Instytucyj . . .	„	105.18
C. Różni	„	22.969.46
D. Budowa T-wa	„	44.009.—

Nadwyżka strony . . . „ 70.185.21
54.704.33

R a z e m : zł. 124.889.54

**Wydatki i wpływy Sanatorium Akademickiego im. J. Piłsudskiego w Zakopanem
za. czas od 1 stycznia do 31 grudnia 1936 r.**

S T R A T Y :

1. Żywność	zł. 91.520.35
2. Personel	„ 48.765.83
3. Opał	„ 19.614.90
4. Światło i prąd	„ 9.424.30
5. Administracja	„ 6.762.21
6. Świadczenia społeczne	„ 4.938.64
7. Podatki	„ 5.090.16
8. Lekarstwa	„ 4.261.76
9. Roentgen	„ 1.734.70
10. Konserwacja i remont	„ 5.637.49
1. Biblioteka	„ 11.89
2. Różne	„ 906.88
3. Gospodarstwo	„ 2.194.—
4. Majątek ruchomy	„ 5.072.67

Razem: zł. 205.935.78

Zaległy podatek od lokali: „ 2.667.88

Ogółem: zł. 208.603.66

Nadwyżka strony . . . „ 54.704.33

R a z e m: zł. 263.307.99

Z Y S K I :

1. Subwencja T-wa na r. 1936	zł. 100.000.—
2. Subwencja T-wa na spłatę długów 1935 r.	„ 15.000.—
3. Opłaty kuracjuszy	„ 97.470.20
4. Roentgen	„ 5.372.50
5. Dochody własne	„ 2.463.56
6. Kapitał z poprzedniego roku „	43.001.73

R a z e m: zł. 263.307.99

**PRELIMINARZ RADY NACZELNEJ TOWARZYSTWA PRZYJACIÓŁ MŁODZIEŻY AKADEM.
na rok kal. 1937.**

DOCHODY

WYDATKI

T R E Ś Ć		S U M A		T R E Ś Ć		S U M A	
1. Subwencje Min. W. R. i O. P.		1.000.000.—		1. Koszta administracyjne Prezydium R. N.		30.000.—	
2. Dochody własne				2. Wydatki dokon. centralnie:			
a) dotacje banków państwowych	110.000.—			a) Sanatorium w Zakopanem	77.200.—		
b) dotacje inst. rządowych	5.000.—			b) Kolonie w Tupadł. i Gdyni	8 800.—		
c) wpływy z Kom. Woj. nieuczelnianych.	20.000.—			c) Akcja kult. - oświatowa	18.000.—		
d) inne dochody	35.000.—	170.000.—		d) nieprzewidziane	15.000.—	119.000.—	
3. Ofiary w naturze		100.000.—		3. Kom. Woj. uczelniane:			
				a) ofiary w naturze	100.000.—		
				b) Warszawa	401.000.—		
				c) Lwów	220.000.—		
				d) Kraków	177.000.—		
				e) Poznań	122.000.—		
				f) Wilno	85.000.—		
				g) Lublin	2.000.—		
				h) Łódź	4.000.—		
				i) Gdańsk	10.000.—	1.121.000.—	
		1.270.000.—				1.270.000.—	

U W A G A: Preliminarz powyższy nie jest zatwierdzony przez Radę Naczelną T-wa i nie zawiera pozycji dochodów Komitetów Wojewódzkich, które w/g preliminarza 1937 r. wynoszą zł. 410 690.—, oraz dochodów Sanatorium Akademickiego im. J. Piłsudskiego w Zakopanem, które zapreliminowane zostały na rok 1937 w sumie zł. 141.000.— Sumy powyższe składające się z ofiar społecznych i opłat za korzystanie z Sanatorium, wydatkowane będą na cele pomocy młodzieży w r. 1937.

Charakter i wytyczne działalności T-wa P. M. A.

Towarzystwo Przyjaciół Młodzieży Akademickiej w myśl Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 28.III.1934 r. jest stowarzyszeniem wyższej użyteczności, mającym na celu rozciąganie opieki i niesienie pomocy materialnej ogółowi młodzieży studiującej w szkołach akademickich i wyższych w kraju, oraz polskiej młodzieży studiującej w szkołach wyższych zagranicą.

Celem Towarzystwa jest stworzenie takich warunków moralnych i materialnych, w których słuchacze szkół wyższych mieliby zapewnioną możliwość kształcenia się i doskonalenia na światłych, dzielnych i twórczych obywateli Rzeczypospolitej.

Towarzystwo rządzi się statutem nadanym przez Radę Ministrów Rozporządzeniem z dnia 28.III.1934 r., mając prawo działania na obszarze całej Rzeczypospolitej Polskiej — siedzibą władz naczelnych T-wa jest m. st. Warszawa.

Okólnikiem z dnia 30.VI.1934 r. za Nr. 100-21/I Prezes Rady Ministrów uzupełnił zakres uprawnień Towarzystwa, nadając mu przywilej wyłączności w zakresie współdziałania z władzami rządowymi i samorządowymi we wszystkich akcjach na rzecz pomocy młodzieży akademickiej podejmowanych.

Jak z brzmienia powyższego okólnika wynika, żadne dotacje rządowe i samorządowe, przeznaczone na dowolny rodzaj pomocy młodzieży akademickiej nie mogą być bez porozumienia z Towarzystwem użytkowane.

W akcji pomocy młodzieży akademickiej należy roz-

różnić dwie strony zagadnienia: zbiórka funduszków i środków pomocy oraz rodzaj pomocy i gospodarka funduszami i środkami pomocy.

W odniesieniu do zbiórki funduszków i środków, Towarzystwo posiada aparat organizacyjny, składający się z Prezydium Rady Naczelnej T-wa, Komitetów Wojewódzkich i Kół Lokalnych T.P.M.A.

Prezydium R. N. jest w tych sprawach najwyższą jednostką administracyjną i ma za zadanie opracowywanie generalnych zasad zbiórki funduszków, przedstawianie potrzeb młodzieży Rządowi, uzyskiwanie subwencji na szczeblu ministerstw, central bankowych, przemysłowych, handlowych, rolniczych i t. p.

Po za tym Prezydium R. N. prowadzi propagandę wśród społeczeństwa na rzecz pomocy młodzieży akademickiej i interweniuje u Rządu w sprawach z tą pomocą związanych.

Komitety Wojewódzkie w zakresie zbiórki funduszków posiadają ten sam zakres obowiązków co Prezydium R. N., lecz w ograniczeniu do terenu województwa.

Po za tym Komitety Wojewódzkie pobudzają ofiarność samorządów i mogą organizować różne imprezy dochodowe na rzecz pomocy młodzieży akademickiej.

Jeżeli chodzi o Koła Przyjaciół Młodzieży Akademickiej, są one najniższą komórką zbiorczą T-wa i zakładane są terytorialnie — powiat, miasto, bądź za zezwoleniem Komitetu Wojewódzkiego przy instytucjach i zakładach.

Koła Przyjaciół Młodzieży Akademickiej w zasadzie i wyłącznie jednoczą członków T-wa, a więc obywateli, którzy opodatkowali się dobrowolnie na rzecz pomocy młodzieży akademickiej.

Kołam Przyjaciół Młodzieży Akademickiej powierzona została najbardziej trudna dziedzina działalności T-wa, polegająca w pierwszym rzędzie na zjednaniu jak największej ilości członków Towarzystwa, w drugim — na zebraniu funduszków najwartościowszych, bo płynących z dobrowolnych

ofiar obywateli, doceniających potrzeby Państwa w dziedzinie intelektu.

Skupienie w Towarzystwie znacznej rzeszy obywateli daje efekt materialny — nie bez znaczenia dla całości akcji pomocy i co ważniejsze stwarza pomyślne warunki dla rozwoju samej idei pomocy młodzieży akademickiej oraz wiązuje młodzież silnie ze starszym społeczeństwem, zobowiązuje ją w sposób widoczny i wyraźny do pracy i poświęceń na niwie społecznej.

W pierwszym rzędzie do obowiązku pomocy młodzieży akademickiej zobowiązani są ci obywatele, którzy ukończyli wyższe studia, gdyż na to złożyło się całe społeczeństwo, świadcząc na utrzymanie szkół akademickich i wyższych.

Przechodząc z kolei do drugiej strony zagadnienia pomocy młodzieży akademickiej, a więc rozdziału i gospodarki funduszami i środkami pomocy, musimy się zgóry zastrzec, że jest to sprawa trudniejsza, wymagająca ścisłej współpracy nie tylko rządu i społeczeństwa, ale i władz szkół akademickich, oraz samej młodzieży.

W dziedzinie rozdawnictwa środków i gospodarki funduszami Prezydium R. N. spełnia rolę naczelnej jednostki opracowującej zasady pomocy, zatwierdzającej budżety niższych organizacyjnie jednostek, administrującej sprawami, odnoszącymi się do wszystkich środowisk — jak sanatoria — kolonie nadmorskie ogólno-akademickie, subwencjonującej prasę akademicką i udzielającej pomocy młodzieży w Gdańsku i polskiej młodzieży zagranicą. Prezydium R. N. w imieniu całego Towarzystwa składa sprawozdania, sporządza zamknięcia rachunkowe i przedkłada je czynnikom nadzorującym działalność Towarzystwa.

Następną organizacyjnie jednostką upoważnioną do rozdawnictwa pomocy jest Komitet Wojewódzki, naturalnie tylko w miastach, będących siedzibami uczelni — pozostałe Komitety funkcji tych nie posiadają.

Komitet Wojewódzki ma podobne zadania do spełnie-

nia jak Prezydium R. N., w odniesieniu jednak do młodzieży akademickiej jednego miasta i z wyłączeniem spraw młodzieży polskiej zagranicą.

Ponieważ jednak życie wykazało, że na ofiarność wpływa pobudzająco bezpośrednia znajomość i świadomość skutków, jakie z tej ofiarności wynikają, Komitety Wojewódzkie w miastach nieuniwersyteckich oraz Koła Lokalne upoważnione zostały do utworzenia stypendiów regionalnych, przeznaczonych dla najzdolniejszych i zasługujących na pomoc, tak ze względu na swe pochodzenie chłopskie lub robotnicze, jak i ciężkie warunki materialne.

Stypendyści regionalni T-wa otoczeni są specjalną opieką przez cały czas studiów, a prace ich poddawane są stałej rzeczowej obserwacji, co ułatwia zgrupowanie ich w specjalnie utworzonych bursach dla stypendystów.

Agendy pomocy młodzieży akademickiej, jak domy akademickie, kuchnie i stołownie-bufety studenckie, sanatoria i przychodnie akademickie, bez względu na to czyją formalnie stanowią własność, jeżeli korzystają z pomocy finansowej Towarzystwa, bądź w formie subwencji na prowadzenie, bądź zakupu obiadów, czy też opłaty częściowej lub całkowitej komornego (t. zw. styp. mieszk.) — włączone są do systemu organizacyjnego pomocy, prowadzonego przez Towarzystwo i nadzorowane są bądź przez Komitet Wojewódzki dla agend ogólno-środowiskowych, bądź przez Władze Szkolne, jeżeli chodzi o agendy działające dla jednej uczelni.

Tylko takie związanie agend pomocy młodzieży akademickiej gwarantuje tym agendom trwałość i podstawy działania i daje możliwość planowego wykorzystania dla dobra młodzieży akademickiej.

Młodzież akademicka swą współpracę w Towarzystwie ma zapewnioną przez możliwość opiniowania swych współpracowników, oraz współudział w kwalifikowaniu kolegów na

pomoc — niezależnie od powyższego młodzież prowadzi cały szereg własnych agend pomocy.

W zakresie opiniowania na pomoc przewidziany jest udział Kół Przyjaciół Mł. Ak. (za wyjątkiem Kół przy uczelniach i wydziałach), które na żądanie odpowiednich organów T-wa nadsyłają szczegółowe opinie o petencie, pochodzącym z terenu działania Koła.

Minister W. R. i O P., zarządzeniem z dnia 19.XI. 1933 r., za Nr. I-Pol.4019/34 powierzył Towarzystwu Przyjaciół Młodzieży Akademickiej realizację pomocy młodzieży akademickiej w zakresie potrzeb mieszkaniowych, żywnościowych, opieki lekarskiej i akcji zapobiegawczej, kolonii i obozów wypoczynkowych, wychowania fizycznego i pomocy stowarzyszeniom akademickim.

Poza zasięgiem organizacyjnym i gospodarczym Towarzystwa znajduje się pomoc — udzielana w formie stypendiów, odroczeń chesnego, zapomóg dziekańskich, oraz akcja budowy domów akademickich, spłata długów budowlanych i inwestycje w domach akademickich.

Reasumując — Towarzystwo Przyjaciół Młodzieży Akademickiej jest stowarzyszeniem społecznym o szerokich uprawnieniach i możliwościach, gdzie na wspólnej płaszczyźnie idei pomocy młodzieży akademickiej, scharmonizować się winna współpraca wszystkich czynników, a więc Rządu, Społeczeństwa, Władz Wyższych Szkół i Młodzieży.

Z powyższych uprawnień wychodząc:

I. Towarzystwo w myśl założeń statutowych i nadanych uprawnień winno się stać jedyną organizacją upoważnioną do rozwiązywania problemów opieki i pomocy młodzieży przy wspólnym udziale wszystkich czynników sprawą tą zainteresowanych, a więc Rządu, Społeczeństwa, Władz Szkół Wyższych i samej młodzieży.

II. Towarzystwo winno się stać zasadniczym zbiornikiem wszystkich środków na cele pomocy młodzieży akademickiej przeznaczonych, bez względu na to czy środki

te przekazywane będą do Towarzystwa faktycznie czy ewidencyjnie.

III. Towarzystwo winno być otoczone przez Rząd szczególną opieką wyrażającą się:

- a) w żywej współpracy nad kwestiami opieki i pomocy młodzieży,
- b) w zastosowaniu ulg w ciężarach publicznych z tyt. prowadzonych agend pomocy młodzieży akademickiej,
- c) w przeznaczeniu subwencji państwowych na cele opieki i pomocy młodzieży w wysokości uzupełniającej środki społeczne, jakie na ten cel będą zebrane,
- d) w poparciu zagadnień opieki i pomocy młodzieży akademickiej w samorządach terytorialnych i gospodarczych,
- e) w ułatwieniach propagandowych przez radio i prasę,
- f) w ułatwieniach zatrudnienia studentów kończących studia.

IV. Towarzystwo ze strony społeczeństwa winno spotkać się z następującymi pomocami:

- a) jak najszerszy udział w pracach T-wa przez członkostwo, działalność na rzecz opieki i pomocy młodzieży, propagandę sprawy opieki nad młodzieżą i poparcie prac T-wa w miarę swych wpływów i możliwości.
- b) ulgi w zakładach handlowych i przemysłowych dla młodzieży akademickiej,
- c) zatrudnienie młodzieży kończącej studia i praktyk w czasie studiów.

V. Towarzystwo ze strony władz szkół akademickich uzyskuje:

- a) żywą stałą współpracę nad rozwiązaniem zagadnień opieki i pomocy młodzieży akademickiej,
- b) poparcie prac T-wa w zakresie zbiórki funduszków,
- c) współdecyzje w sprawach podziału funduszków na poszczególne cele,

- d) kontrolę użycia środków pomocy przez stowarzyszenia i instytucje studenckie oraz studentów, zarówno w zakresie formalnym jak i rzeczowym,
- e) wiążące T-wo P. M. A. opinie przy kwalifikacjach na pomoc indywidualną.

VI. Towarzystwo ze strony młodzieży akademickiej spodziewa się:

- a) pomocy w propagandzie celów i zadań T-wa, oraz w zbiorce funduszków,
- b) rzeczowych opinii przy kwalifikacjach na pomoc jednostkom,
- c) prowadzenia niektórych uczelnianych agend pomocy,
- d) informowania T-wa o potrzebach i sytuacji młodzieży.
- e) zorganizowania prac kulturalno-oświatowych na uczelniach.

Dla spełnienia swych zadań T-wo P. M. A. kierować się będzie następującymi wytycznymi:

I. Ogół młodzieży akademickiej korzysta z ulg wyjednaných, jak np. zniżki kolejowe, zniżki teatralne, w sklepach, zakładach i t. p. oraz ze świadczeń w agendach pomocy młodzieży akademickiej, jak tanie domy i kuchnie studenckie, sanatoria, przychodnie i ambulatoria lekarskie, kolonie wypoczynkowe, pomoc zdrowotna, urządzenia sportowe i t. p.

II. Z pomocy specjalnej, indywidualnej, a więc stypendiów — pożyczek mieszkaniowych, bonów żywnościowych, zapomóg na odzież, chesne i t. p., zapomóg na pobyt w sanatoriach, domach zdrowia i koloniach wypoczynkowych, korzystać **mogą jedynie studenci rzeczywiście niezmężni i na pomoc zasługujący**, wyróżniający się uzdolnieniami i postępiami w studiach oraz zaletami charakteru i zachowaniem zgodnym z dobrymi obyczajami.

III. Na kwalifikację ubiegających się o pomoc indywidualną składają się następujące elementy:

- a) niezmężność — stwierdzona miarodajnie przez instytucję z terenu pochodzenia studenta,

- b) zdolności i postępy w studiach, oraz zachowanie — stwierdzone opinią władz szkolnych,
- c) opinia koleżeńska ze środowiska, w którym petent studiuje, bądź zamieszkuje.

IV. Całość pomocy młodzieży podzielona została na następujące działy:

- 1) pomoc mieszkaniową:
 - a) subwencje dla domów akademickich na renowację, potaniecie kosztów komornego i pokrycie ewentualnych usprawiedliwionych niedoborów.
 - b) stypendja mieszkaniowe — pożyczki zwrotne po ukończeniu studiów dla niezamożnych mieszkańców domów akademickich na opłacenie komornego;
- 2) pomoc żywnościową:
 - a) subwencje dla kuchni studenckich na renowację, rozbudowę, uzupełnienie sprzętu i pokrycie ewent. usprawiedliwionych niedoborów,
 - b) bony obiadowe — upoważniające do otrzymania bezpłatnego posiłku w kuchni studenckiej;
- 3) zasiłki:
 - a) na pobudzenie działalności stowarzyszeń studenckich,
 - b) indywidualne w wyjątkowych wypadkach, gdy pomoc mieszkaniowa i żywnościowa nie jest wystarczająca, a więc na odzież, specjalne opłaty i t. p.
- 4) stypendja regionalne i inne w dyspozycji T.P.M.A.;
- 5) opiekę zdrowotną wraz z nadzorem sanitarnym, nad domami i kuchniami akademickimi, lecznictwem klimatycznym, walką z chorobami społecznymi i koloniami wypoczynkowymi;
- 6) wychowanie fizyczne w okresie przejściowym, w formie subwencji akademickim organizacjom sportowym;
- 7) subwencje na cele społeczno-kulturalne młodzieży;
- 8) zajęcia doraźne, praktyki i pośrednictwo pracy.

V. Agendy pomocy młodzieży akademickiej muszą

być prowadzone w ten sposób, by istotnie spełniały swoje zadanie, dając lepsze i tańsze świadczenia i nie mogą być wydzierżawiane i obliczone na zysk.

VI. Pomoc indywidualna udzielana studentom bez względu na to z jakiego źródła pochodzi, jest rejestrowana i ujęta ewidencyjnie w T-wie P.M.A.

VII. Pomoc indywidualna jest w zasadzie zwrotna po ukończeniu studiów i rozpoczęciu zarobkowania.

VIII. Wszelka pomoc indywidualna udzielana jest przez T.P.M.A. w zasadzie w naturze.

IX. W dziale pomocy wegetacyjnej T. P. M. A. na pierwszym miejscu stawia zaspokojenie potrzeb mieszkaniowych studenta, na drugim — pomoc żywnościową, na trzecim — zapomogi na odzież, czesne i inne.

Towarzystwo w swej pracy walczyć musi z szeregiem zasadniczych trudności, które niejednokrotnie opóźniają osiągnięcie wyników. Idea planowości w odniesieniu do całości młodzieży akademickiej i idea koordynacji wskazanych poprzednio czynników wymagają i nowych ram organizacyjnych i niezbędnych procesów przystosowawczych.

Drugą zasadniczą trudnością jest to, że środki, którymi Towarzystwo rozporządza są niewspółmiernie małe w stosunku do rzeczywistych potrzeb młodzieży. Towarzystwo robi wszelkie możliwe wysiłki, by te środki, zarówno ze źródeł publicznych, jak i prywatnych powiększyć. Z tym też apelem zwraca się do Rządu i Społeczeństwa.

ORGANIZACJA

Towarzystwa Przyjaciół Młodzieży Akademickiej.

RADA NACZELNA T. P. M. A. składała się w 1936 r.
z następujących osób:

Prof. Dr. Antoniewicz Włodzimierz —

Rektor Uniw. J. Piłsudskiego w Warszawie

Prof. Dr. Alexandrowicz Jerzy —

Dyr. Dep. w Min. W. R. i O. P.

Mora-Brzeziński Kazimierz — b. senator R. P.

Prof. Dr. Bolland Arnold —

Rektor Akademii Handlowej w Krakowie

Kostek-Biernacki Wacław — Wojewoda Poleski

Plk. Bociański Ludwik — Wojewoda wileński

Prof. dr. Czubalski Franciszek — Prorektor U. J. P. w W-wie

Dolanowski Mikołaj — Naczelny Dyrektor Funduszu Pracy

Drymmer Tomir Wiktor —

Dyr. Dep. w Min. Spraw Zagranicznych

Dr. Dziadosz Władysław — Wojewoda kielecki

Dąbrowski Feliks — Dyr. Fund. „D. A. im. Prez. G. Narut. w W-wie”

Dr. Ehrenkreutz Stefan — Prof. Uniw. Stef. Batorego w Wilnie

Plk. Gnoiński Michał — Wojewoda krakowski

Dr. Grażyński Michał — Wojewoda śląski

Generał Dr. Górecki Roman — Prezes B. G. K.

Dr. Gruber Henryk — Prezes P. K. O.

Generał Dr. Hubicki Stefan — Komisarz Z. U. S.

Prof. Dr. Joszt Adolf — Rektor Politechniki Lwowskiej

Prof. Dr. Jastrzębowski Wojciech —

Rektor Akad. Sztuk Pięknych w W-wie

Prof. Dr. Jakowicki Władysław — Rektor U. S. B. w Wilnie

Dr. Jurkiewicz Stanisław — Notariusz

Jędrzejewicz Janusz — Senator R. P.
 Jaroszewicz Władysław — Komisarz Rządu na m. stoł. W-wę
 Dr. Nakoniecznikow-Klukowski Bronisław —
 Wojewoda warszawski
 Kirtiklis Stefan — Wojewoda białostocki
 Prof. Dr. Korowicz Henryk —
 Rektor Akad. Handlu Zagr. we Lwowie
 Prof. Dr. Kulczyński Stanisław —
 Rektor Uniw. Jana Kazim. we Lwowie
 Koźuchowski Józef — Wiceprezes B. G. K.
 Prof. Miklaszewski Jan — Rektor S. G. G. W. w Warszawie
 Prof. Dr. Miklaszewski Bolesław — Rektor S. G. H. w W-wie
 Prof. Dr. Modrakowski Jerzy —
 Rektor Akad. Stomatol. w Warszawie
 Prof. Dr. Michałowicz Mieczysław —
 Profesor Uniw. J. P. w Warszawie
 Płk. Maruszewski Artur — Wojewoda poznański
 Nowak Stanisław — Dyr. Dep. w Min. Skarbu
 Hauke-Nowak Aleksander — Wojewoda łódzki
 Brzęk-Osiński Michał — Poseł na Sejm R. P.
 Piasecki Adam — Dyrektor Biura Senatu R. P.
 Dr. Piestrzyński Eugeniusz — Pods. Stanu w Min. Opieki Społ.
 Dr. Belina-Prażmowski Władysław — Wojewoda lwowski
 Dr. Peretiatkowicz Antoni —
 Rektor U. P. i Akad. Handl. w Poznaniu.
 Dr. Papée Kazimierz — Komisarz Gen. R. P. w Gdańsku
 Paślawski Stefan — Wojewoda stanisławowski
 Prof. Pautsch Fryderyk — Rektor Akad. Sztuk Piękn. w Krak.
 Raczkiewicz Władysław — Wojewoda pomorski
 Dr. Roźniecki Józef — Wojewoda lubelski
 Prof. Dr. Reyman Edmund Jan — Dyrektor S. N. P. w W-wie
 Repeczko Antoni — Dyrektor Banku Handlowego w W-wie
 Schaetzel Tadeusz — Wicemarszałek Sejmu R. P.
 Stamirowski Kazimierz — Wiceprezes Państw. B-ku Rolnego
 Prof. Dr. Stefko Kamil — Prof. Uniw. J. K. we Lwowie
 Prof. Ks. Dr. Szymański Antoni —
 Rektor Katol. Uniw. Lubelskiego

Sołtan Władysław — b. Wojewoda warszawski
Plk. Sokołowski Adam — Wojewoda nowogródzki
Prof. Dr. Szafer Władysław — Rektor Uniw. Jagiellońskiego
Prof. Inż. Takliński Władysław —

Rektor Akad. Gór. w Krakowie

Plk. Dypl. Ulrych Juliusz — Minister Komunikacji
Wieniawski Antoni — Przemysłowiec
Dr. Wroczyński Czesław — Lekarz
Prof. Vieweger Tadeusz — Rektor W. W. P. w Warszawie
Prof. Inż. Zawadzki Józef — Rektor Politechniki Warsz.

Delegat Rządu: — Karol Makuch, ustąpił dnia I.III 1936 r.
— Józef Stypiński od dn. 15.III 1936 r.

Prezydium Rady Naczelnej T-wa P. M. A. — skład w okresie sprawozdawczym:

Prezes — Raczkiewicz Władysław, ustąpił dn. 1.III 1936 r.

— Gen. Dr. Gubicki Stefan, wybrany dn. 1.III 1936 r.

Wiceprezysi: — Dr. Jurkiewicz Stanisław, ustap. dn. 1.III 1936 r.

— prof. dr. Pieńkowski Stefan, ust. dn. 1.III 1936 r.

— prof. dr. Czubalski Franciszek, wybrany dnia 1.III 1936 r.

— Dyr. Piasecki Adam, wybrany dn. 1.III 1936 r.

Skarbnik Generalny — Repeczko Antoni, wybrany dnia 1.III 1936 r.

— Nowak Stanisław, dokooptowany dn. 15.V 1936 r.

Sekretarz Generalny — Kawalkowski Aleksander, ustap. dn. 1.III 1936 r.

— Dąbrowski Feliks, wybrany dn. 1.III 1936 r.

Członkowie: — Płk. dypl. Ulrych Juliusz, wybrany
dn. 24.V 1934 r.
— Schaetzel Tadeusz, wybrany dn.
24.V 1934 r.
— Brzęk-Osiński Michał, wybr. dn.
24.V. 1934 r.
— Drymmer Tomir Wiktor, wybr. dn.
24.V.1934 r., ustąpił dn. 24.XI.1936 r.

Główna Komisja Rewizyjna: — skład w okresie sprawo-
zdawczym:

— Kożuchowski Józef, Wiceprezes
B. G. K.

Przewodniczący — Nowak Andrzej, Nacz. W-łu w
Min. W. R. i O. P.

Członkowie: — Wieniawski Antoni, przemysłowiec

Sąd honorowy: — skład w okresie sprawozdawczym:

Przewodniczący — Sołtan Władysław

Członkowie: — Prof. dr. Miklaszewski Bolesław
Wieniawski Antoni

Biuro Prezydium R. N. T-wa P.M.A — Warszawa, ul. Pol-
na 50, tel. 8-74-04, konto w P. K. O.
Nr. 28.820.

Dyrektor Biura — Gołędzinowski Stefan

**Komitety Wojewódzkie P.T.M.A. — w miastach uniwer-
syteckich: Komitet Stołeczno-Wojewódzki T. P. M. A.** —
Warszawa, Akademicka 5, telefon
9-13-94, konto w P. K. O. Nr. 10.10.

Prezes — Jaroszewicz Władysław — Komi-
sarz Rządu.

Komitet Wojewódzki T. P. M. A. we Lwowie: Lwów, ul.
Kraszewskiego 1, tel. 273-26, konto
w P. K. O. 505.490.

Prezes — Belina-Prażmowski Włady-
sław, wojewoda.

Komitet Wojewódzki T. P. M. A. w Krakowie:

Kraków, ul. Św. Anny 1, tel. 125-13
konto w P. K. O. 410.555.

Prezes — Płk. Gnoiński Michał, wojewoda

Komitet Wojewódzki T. P. M. A w Poznaniu:

Poznań, ul. Wały Wazów 26, telefon
34-82, konto w P. K. O. Nr. 204.422.

Prezes — Płk. Maruszewski Artur, wojewoda.

Komitet Wojewódzki T.P.M.A. w Wilnie:

Wilno, ul. Uniwersytecka 3, konto w
P. K. O. Nr. 81.248

Prezes — Płk. Bociański Ludwik, wojewoda.

Komitet Wojewódzki T. P. M. A. w Lublinie:

Lublin, Krakowskie Przedmieście 70
m. 9., tel. 14-98 konto w P. K. O.
Nr.

Prezes — Dr. Różniecki Józef, wojewoda.

Komitet Wojewódzki T. P. M. A. w Łodzi:

Łódź, Ogrodowa 15, tel. 172-05 kon-
to w P. K. O. 60.336.

Prezes — Hauke-Nowak Aleksander,
wojewoda.

Bratnia Pomoc Z.S.P.P.G. w Gdańsku:

Gdańsk, Heeresanger 11, tel. 412-68,
P.K.O. Poznań 207-119, B-k Związku
Spółek Zarobkowych, Oddział Gdański.

Komitety Wojewódzkie T. P. M. A. w miastach nieuniwersyteckich:

Komitet Wojewódzki T. P. M. A. w Białymstoku:

Białystok, Urząd Wojewódzki.

Prezes — Kirtiklis Stefan, wojewoda.

Komitet Wojewódzki T.P.M.A. w Kielcach:

Kielce, Urząd Wojewódzki.

Prezes — Dr. Dziadosz Władysław,
wojewoda.

Komitet Wojewódzki T.P.M.A. w Nowogrodku:

Nowogrodek, Urząd Wojewódzki.

Prezes — Płk. Sokołowski Adam,
wojewoda.

Komitet Wojewódzki T. P. M. A. w Brześciu n/Bugiem:

Brześć n/Bugiem, Urząd Wojewódzki.

Prezes — Kostek - Biernacki Wacław,
wojewoda.

Komitet Wojewódzki T.P.M.A. w Toruniu:

Toruń, ul. Mostowa 11.

Prezes—Raczkiewicz Władysław, wo-
jewoda.

Komitet Wojewódzki T.P.M.A. w Katowicach:

Katowice, Urząd Wojewódzki.

Prezes — Dr. Grażyński Michał, wo-
jewoda.

Komitet Wojewódzki T.P.M.A. w Stanisławowie:

Stanisławów, Urząd Wojewódzki.

Prezes — Pasławski Stefan, wojewoda.

Komitet Wojewódzki T.P.M.A. w Warszawie:

Warszawa, ul. Al. Ujazdowskie 5, Urząd
Wojewódzki.

Prezes — Dr. Nakoniecznikow-Klukow-
ski Bronisław, wojewoda.

Biblioteka Śląska w Katowicach

Id: 0030000835578

II 937409/0/1936